

Oblika članka ni enaka originalu, za ogled originalne postavitev članka kliknite na povezavo, ki je v naslovu oz. VIRu, VTA

Z avstrijsko državno pogodbo leta 1955 je bila po desetletni okupaciji od zaveznikov obnovljena avstrijska državnost.

Foto: Reuters

V klubu si ne domišljamo, da lahko mednarodnim pravnikom in odgovornim državnikom po četrto stoletja cincanja okoli nesprejetja sklepa o notificiranju listine o nasledstvu ponudimo kakšno čudežno paličico ali črnilo za podpis. Dostojna zdaj že polnoletna država se ne bi smela smešiti z neuresničenimi najavami pošte k depozitarju v Moskvo.

Janez Stergar

Za slovensko manjšino na avstrijskem Koroškem je najpomembnejši 7. člen, ki govori o zaščiti in pravicah manjšine.

Foto: BoBo

Očitno gre za neki vroč kostanj, saj vodilni politiki govorijo eno, delajo pa drugo.

Vladislav Stres

Češka je formalno notificirala nasledstvo ADP-ja leta 2004, a tega avstrijska pravna doktrina ne priznava, kar pa Čehov ni ustavilo.

Foto: MMC RTV SLO

Janez Stergar je prepričan, da slovenski politiki manjka pogum.

Foto: Vladislav Stres

Kot član upravnega odbora društva slovensko-avstrijskega prijateljstva, sem prepričan, da bi notifikacija dobre odnose, ki so ta hip najboljši v zgodovini, le še utrdila. Tolmačenje, da gre za neko maščevanje, je napačno. Miza je čista, odnosi so jasni in partnerji enakopravni.

Janez Stergar

Dvojezični napisi še vedno dvigajo prah. Po mnenju Avstrije so obveznosti iz ADP-ja izpolnjene.

Foto: Reuters

Ti, ki pravijo, da državna pogodba in slovensko nasledstvo nista več toliko važna, ker imamo nove evropske mehanizme in so važni dobri odnosi in klima na Koroškem, imajo še en argument, ki jim govori v prid. V vseh 60 letih veljavnosti državne pogodbe ni bil sprožen niti en sam postopek za ugotavljanje kršitev pogodbe.

Janez Stergar o nedejavnosti slovenske politike

Rastko Plohl je napovedal, da bodo v zavezništvu za ADP, ki je nabralo že preko 250.000 podpornikov, s pozivi k notifikaciji nadaljevali dokler bo potrebno.

Foto: Vladislav Stres

Formalna notifikacija nasledstva po **Stergarja** ne bi poslabšala odnosov

Foto: MMC RTV SLO

mnenju **Janeza** med državama.

Foto:

Vladislav Stres je notifikacijo ADP-ja primerjal z vročim kostanjem, ki si ga politiki podajajo naokoli.

Vladislav Stres

Avstrijska državna pogodba: "Slovenski politiki za zdaj še niso zmogli te korajže"

Mnenja med koroškimi Slovenci so deljena, saj nekateri menijo, da formalna notifikacija ni potrebna

13. junij 2015 ob 08:22
Ljubljana - MMC RTV SLO

"Mednarodnopravne mehanizme, tudi nove evropske in svetovne, je treba znati in hoteti uveljavljati," je o nedejavnosti slovenske politike, ki se vleče še iz časov Jugoslavije, dejal Janez Stergar.

Janez Stergar z Inštituta za narodnostna vprašanja in predsednik Kluba koroških Slovencev (KKS) je poudaril, da se že od osamosvojitve pridružuje vsem pobudam za notifikacijo avstrijske državne pogodbe (ADP), tako sodeluje v zavezništvu za ADP, prav tako pa je zraven tudi pri nedavni pobudi **Franceta Bučarja** in **Ivana Kristana**, ki si prav tako prizadeva za enak cilj. *"V klubu si ne domišljamo, da lahko mednarodnim pravnikom in odgovornim državnikom po četrto stoletje cincanja okoli nesprejetja sklepa o notificiranju listine o nasledstvu ponudimo kakšno čudežno paličico ali črnilo za podpis. Dostojna zdaj že polnoletna država se ne bi smela smešiti z neuresničenimi najavami pošte k depozitarju v Moskvo,"* je razloge za sodelovanje pri pozivih opisal Stergar in spomnil na Kristanovo izjavo, ki pravi, da državnost Slovenije ni izpolnjena, če vse mednarodne pogodbe niso nasledene.

"Ti, ki pravijo, da državna pogodba in slovensko nasledstvo nista več toliko važna, ker imamo nove evropske mehanizme in so važni dobri odnosi in klima na Koroškem, imajo še en argument, ki jim govori v prid. V vseh 60 letih veljavnosti državne pogodbe ni bil sprožen niti en sam postopek za

ugotavljanje kršitev pogodbe," je predstavil nedejavnost slovenske politike in argumente nasprotne strani Stergar ter dodal primerjavo, da so Avstriji zaradi svoje manjšine na Južnem Tirolskem sprožali postopke skoraj vsako leto.

Odnosi z Avstrijo

O vplivu notifikacije na odnose med državama je Stergar mnenja, da ga praktično ne bi bilo. Spomnil je na srečanje iz leta 2011 takrat slovenskega in avstrijskega predsednika, ko je avstrijski novinar vprašal **Danila Türka** o nasledstvu in je predsednik odvrnil, da bo Slovenija notificirala. Avstrijski predsednik **Heinz Fischer** je izrečeno komentiral, da avstrijska pravna doktrina nasledstva ne priznava. Avstrija bi to dejstvo upoštevala, ne bi pa to poslabšalo odnosov.

"Kot član upravnega odbora društva slovensko-avstrijskega prijateljstva, sem prepričan, da bi notifikacija dobre odnose, ki so ta hip najboljši v zgodovini, le še utrdila. Tolmačenje, da gre za neko maščevanje, je napačno. Miza je čista, odnosi so jasni in partnerji enakopravni," je opisal svoje videnje Stergar. Notifikacija bi kvečjemu zmotila kakšnega avstrijskega politika, kot je bil pokojni **Jörg Haider**, je dodal.

V letih še preden je Slovenija postala članica vseh mednarodnih organizacij in pa tudi Evropske unije (EU), bi kakšen avstrijski politik res lahko Sloveniji nagajal pri pridruženju, a zdaj takšnih bojzani ni več. *"Večina mednarodnih pravnikov zdaj notifikacijo podpira, a žal slovenski politiki za zdaj še niso zmogli te korajže,"* je o razlogih za nedejavnost Slovenije povedal Stergar.

Politiki severne sosedbe bi radi ADP pometli pod preprogo in v pozabo, ker vsebuje kontrolne mehanizme, ki načenjajo suverenost Avstrije. Po Stergarjevih besedah je Haider ob neki priložnosti izjavil: *"Ta pogodba pomeni, da smo pod kuratelo."* Po razdružitvi Sovjetske zveze, ki je bila ena od štirih zavezniških sil podpisnic ADP-ja, se v Avstriji počutijo relativno varne v agitiranju, je spremenjene mednarodne okoliščine opisal Stergar.

Pogumna Češka

Drugače pa je storila Češka, ki je 5. maja 2004 notificirala nasledstvo ADP-ja po Češkoslovaški s tem, da je v Moskvo poslala diplomatsko noto o nasledstvu. Ruska federacija, ki je kot naslednica Sovjetske zveze depozitar pogodbe, je o češkem nasledstvu obvestila vse podpisnice in naslednice podpisnic ADP-ja, tudi Slovenijo, je pojasnil Stergar in dodal, da je Avstrija sporočila, da se ne strinja, in tako se je zgodba končala. S tem pa je Ruska federacija Sloveniji implicitno priznala nasledstvo po Jugoslaviji, je izpostavil.

"Pri češkem veleposlaništvu in drugih diplomatih sem preverjal glede teh negativnih posledic in nisem dobil nobenega konkretnega odgovora, za Češko ni bilo nobenih posledic," je svoja poizvedovanja pri čeških diplomatih opisal Stergar.

Nepotrebna notifikacija?

Že od osamosvojitve večno in nerešeno vprašanje formalne notifikacije nasledstva Avstrijske državne pogodbe po Jugoslaviji bo, potem ko se je ob 60. obletnici pogodbe znova vsul plaz pozivov k notifikaciji, vroča tema strateškega sveta, ki bo na poziv zunanjega ministra **Karla Erjavca** o zadevi predvidoma razpravljal v kratkem. Povabljena bo vsa strokovna javnost in znova se bo pretehtalo strokovne argumente za in proti takšni odločitvi.

Z zunanjega ministrstva so sporočili, da se Slovenija šteje za članico ADP-ja na podlagi načel mednarodnega prava, povzetih tudi v dunajski konvenciji o nasledstvu držav glede pogodb. To sta izpostavila tudi odbor za zunanjo politiko in komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu na njihni skupni seji oktobra 2012 in poudarila, da je dosledno uresničevanje ADP-ja mednarodna obveznost, ki je naložena Avstriji, da predstavlja standard pravic slovenske narodne manjšine in hkrati pozvala slovensko vlado, da bedi nad uresničevanjem njenih določb.

Republika Slovenija je tudi sicer, glede na skupno z ADP-jem določeno državno mejo z Republiko Avstrijo, avtomatično naslednica v pogodbi. Če se bodo na strateškem svetu za zunanje zadeve pojavile nove strokovne okoliščine, bo zunanje ministrstvo vladi predlagalo spremembe v ustrezni smeri.

Janez Stergar je izpostavil še dejstvo, da vsi koroški Slovenci nimajo enakih stališč, saj jih del meni podobno kot nekateri v Sloveniji, in sicer, da notifikacija ni potrebna.

Manjšina, meja in denacifikacija

Avstrijska državna pogodba ni pomembna samo za koroške Slovence, ampak za celotno Slovenijo in nikakor ni pomemben samo 7. člen, ki govori o zaščiti manjšine. Leta 1955 je bila Avstrija obnovljena po desetih letih zasedbe, pravi naziv pogodbe pa je Državna pogodba o ponovni vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije, ki so jo štiri zmagovite velesile Francija, Združeno kraljestvo, Združene države in Sovjetska zveza podpisale 15. maja 1955 na Dunaju, je spomnil Stergar in izpostavil, da se pogodba začne s tem, da Avstrija ni in ne sme biti sestavni del Nemčije. Pogodba je v 5. členu tudi obnovila predvojno mejo med Avstrijo in Jugoslavijo in s tem se je Jugoslavija odpovedala težnjam po priključitvi dela Koroške in Štajerske, je še dejal in za poudarek citiral, kar je bilo rečeno v jugoslovanskem parlamentu ob ratifikaciji: *"To je velika cena in žrtev, ki jo Jugoslavija in s tem Slovenija daje na oltar miru za dobre medsosedske odnose."*

Stergar je spomnil tudi na 9. člen o denacifikaciji Avstrije, ki v Avstriji še vedno ni najskrbnejše in dosledno izveden. Pa na 19. člen, ki govori o ureditvi vojnih grobov in spomenikov. Dotaknil pa se je tudi 27. člena, ki določa, da lahko Jugoslavija na svojem ozemlju kot odškodnino za agresijo zapleni vse avstrijsko premoženje: *"Spomnimo se vprašanja avnojskih sklepov in denacionalizacije, ki je burila duhove. Vse to je z državno pogodbo že urejeno, a se vsemu temu odrekamo kot nasledniki."*

Kot zanimivost je še pripomnil, da če pregledamo besedilo ADP-ja, vidimo, da dve tretjini besedila zavzemata sezname zahtev Sovjetske zveze, ki jih bo morala Avstrija izpolniti.

Zavezništvo za ADP že z 250.000 podporniki

O nedavni pobudi notifikacije ADP-ja Bučarja in Kristana, ki jo je do zdaj podpisalo 130 uglednih akademikov, pravnikov, diplomatov in drugih, smo že pisali, zelo dejavni pa so tudi v civilnodružbeni pobudi zavezništva za ADP, ki se je aktiviralo že leta 2012 in od takrat vztrajno poziva državne organe k ukrepanju, a za zdaj brez uspeha. Njihov zadnji poziv je v DZ prispel 5. maja 2015.

Predstavniki zavezništva in predsednik Neodvisnih sindikatov Slovenije (NSS) **Rastko Plohl** je dejal: *"K organizaciji zavezništva za ADP nas je spodbudilo cincanje državnih organov in politike, ki se je obotavljala. Začeli smo se organizirati in povezovati, ker smo prepričani, da je notifikacija potrebna."* Začetki zavezništva segajo v pomlad leta 2012, do danes pa se mu je pridružilo že 80 civilnodružbenih organizacij, ki štejejo več kot 250.000 članov. Po besedah Plohla gre že za pravo množično gibanje. Pritiske s pozivi na državne organe bodo nadaljevali, dokler ne bo končno prišlo do notifikacije.

Zakaj prevod ADP-ja ni na voljo v slovenščini, pa se je vprašal **Vladislav Stres** iz Gibanja za prenovu Slovenije in dodal, da je pristop k pogodbi za pravno kontinuiteto slovenske državnosti nujen. *"Očitno gre za neki vroč kostanj, saj vodilni politiki govorijo eno, delajo pa drugo,"* je poudaril.

SD, DeSUS in ZaAB za?

Po stališču glede morebitne formalne notifikacije ADP-ja pa smo povprašali tudi parlamentarne stranke. V SD-ju formalno notifikacijo vidijo kot akt polnega uresničevanja državnopravnih razmerij in dejanje krepitve dobrih medsosedskih odnosov ter dodajajo, da gre za spoštovanje pogodbenih obveznosti. V tem kontekstu je podpis nasledstva Slovenije po Jugoslaviji potreben, so zapisali.

Iz stranke zunanjega ministra DeSUS-a so sporočili, da uradnega stališča stranka še ni sprejela, in ob tem poudarili, da sta med podpisniki pobude za notifikacijo tudi dva njihova poslanca **Primož Hainz** in **Ivo Vajgl**.

Pobudo formalne notifikacije ADP-ja pa bi podprli tudi v ZaAB-ju, saj so se sešli s prvopodpisanim Ivanom Kristanom in njegovo pobudo tudi podprli. Avstrija je z ADP-jem postala suverena država, z notifikacijo pa bi do Avstrije postala suverena tudi Slovenija, so sporočili in dodali, da negativnih posledic na odnose med državama ne pričakujejo, saj Avstrija že zdaj priznava Sloveniji vlogo zaščitnice manjšine po 7. členu ADP-ja.

V drugih strankah stališča še niso sprejeli, saj čakajo na razpravo strateškega sveta za zunanje zadeve oziroma morebitno vlogo formalne notifikacije ADP-ja v državnem zboru.

15. maj 2015

Avstrijska državna pogodba, "nov začetek za spoštovanje in strpnost"

13. maj 2015

Avstrijska državna pogodba: nespodobna pasivnost Slovenije

12. maj 2015

Avstrijska državna pogodba še vedno ni v celoti izpolnjena

20. marec 2012

Erjavec optimist, da se pravice slovenske manjšine v Avstriji ne bodo okrnile

Oddajte svoj komentar - Število komentarjev: 60

© MMC RTV Slovenija (ISSN 1581-372X) | FAQ | Impresum | Spletni piškotki | 1995 - 2014 | Vse pravice pridržane
Novice | Šport | Kultura | Zabava | Ture Avanture | TTX | RTV 4D | Spored | Mojsplet | Kontakti | Oglaševanje | Medijsko
središče | English | Zemljevid strani

ORIGINALNI ČLANEK MMC RTVS